

חברי אהבה
האחר

אחים לנפש
יחד מחברים עולמות

זוכרים

OLAMI

נפש יהודי
NEFESH YEHUDI בונים עתיד מחובר

האם תמיד טוב לזכור?
אולי לפעמים כדאי
לשכוח?

זיכרון טוב שעולה
לי לראש...

הזיכרון היהודי
הראשון שלי...

הזיכרון הישראלי
הראשון שלי...

מה אני עושה כדי לזכור
דברים שחשובים לי?

איך אפשר ללמוד
מזיכרון ישן?

איך הזיכרון הלאומי
קשור אליי? איך הוא
נוגע בי, כאדם פרטי?

זיכרון טוב שהיה לי
עם המשפחה שלי...

תובנה שהייתי רוצה
לא לשכוח היא...

משהו שהייתי
רוצה לשכוח

זיכרון היסטורי
שמלווה אותי ביומיום

איך מתמודדים עם
זיכרון כואב?

לזכור מאיפה באתי.
משאיר אותי במקום
או מקדם אותי?

האם אני אדם שחי
בהווה/בעבר או דווקא
בעתיד?

מה הזיכרון הלאומי
נותן לנו בתור חברה?

היהודים היו העם הראשון שכתב
היסטוריה – מאות שנים לפני
הרוזוטוס ותוקידידס, שתכופות
מתוארים שלא כדין כהיסטוריונים
הראשונים.

ובכל זאת, בעברית המקראית אין
מילה שמשמעותה "היסטוריה"
("דברי הימים" הוא הביטוי הקרוב
ביותר במובנו לכך). במקום לדבר
על היסטוריה, היא משתמשת
בשורש זכ"ר, זיכרון.

מדוע?
(הרב יונתן זקס)

מה ההבדל בין זיכרון
להיסטוריה?

ויש הבדל יסודי בין היסטוריה וזיכרון.
השפה האנגלית נותנת בו סימן יפה:
history פותחת ב־ his (שָׁלוּ), ואילו
זיכרון, memory, מתחיל ב־ me
(אותי).

גוף שלישי – לעומת גוף ראשון.
ההיסטוריה קרתה לאחרים; הזיכרון
הוא זיכרון שלי. הוא הסיפור שלי. זיכרון
הוא עבר שהפנמתי והפכתי לחלק
מזהותי.

(הרב יונתן זקס,
עם של מספרי סיפורים).

כיצד זיכרון באופן זה משפיע על
הדורות הבאים?
אלו מסרים חשוב לך לזכור ולהפוך
לחלק מהזהות שלך?

מה הקשר בין המדינה לבית הקברות?
מה אנו יכולים ללמוד מהצרות לחיינו אנו?

"יענך ה' ביום צרה" (תהלים, פרק כ').

(משל) לָאֵב וּבֵן שֶׁהָיוּ מְהֻלְכִין
בְּדָרָךְ וְנִתְיַגַע הַבֵּן. אָמַר
לְאָבִיו: וְהֵיכֵן הִיא הַמְּדִינָה?
אָמַר לוֹ: בְּנִי סִימֵן זֶה יִהְיֶה
בְּיָדְךָ אִם רָאִיתָ בַּיִת הַקְּבָרוֹת
לְפָנֶיךָ דַּע כִּי הַמְּדִינָה קְרוּבָה
לָךְ.

כֹּךְ אָמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: אִם
רְאִיתֶם שְׁהֻצָרוֹת מְכֻסּוֹת
אֶתְכֶם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֶתֶם
נִגְאָלִים שֶׁנֶּאֱמַר יַעֲנֶךָ ה' בְּיוֹם
צָרָה.

(מדרש תהלים, פרק כ').

**אָם אַטְפַּחַךְ יְרוּשָׁלַם
תְּטַפַּח יְמִינִי. תְּדַבֵּק לְשׁוֹנֵי
לְחִפֵי אָם לֹא אֶזְכְּרֶכִי אָם
לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל
רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי
(תהלים, קל"ז, ה')**

מתי ראוי לתת
מקום לזיכרון?

ימליץ שכמו שהימין היא מוכנת אל האדם
בכל תנועותיו ועסקיו, כן ירושלים היא
חבת כל תנועותינו ועסקינו, עד שאי
אפשר לשכחה כמו שאי אפשר לשכוח
את הימין.

ויותר מזה כי תדבק לשוני לחכי אם לא
אזכרכי, שכל דיבורי הוא בך ואם לא
אדבר מזכרוןך אהיה כאלם אשר לשונו
לחכה דבקה.

ולא לבד בעת שאני גולה וסורה, כי גם אם
לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי,
גם אם אשמח בהצלחת עולם תהיה
ירושלים עולה עליהם, עד שכל שמחה
תהפך לעוצב ע"י זכרון חורבנה
(מלבי"ם)

כיצד הגעגוע מעצב
את חיינו?

וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא־נֶחְלִי דְמַעוֹתֵיהֶם
הַעֲבִירוּנוּ וַיְבִיאוּנוּ עַד־הַלָּם
וּבַתְּפִלָּתָם שָׂאֲלוּנוּ;
וּבְמוֹתָם צִוּ לָנוּ אֶת־הַחַיִּים –
הַחַיִּים עַד־הָעוֹלָם!

(חיים נחמן ביאליק, אם יש את נפשר)

מהי המשמעות של האמירה
'במותם ציוו לנו את החיים?'
כיצד החיים שלנו יכולים להשתנות
לאור הערכים של הנופלים?

להצטרות
לכרטיסי סיח
נוספים
סרקו והכנסו לאתר

<https://bro.achimlanefesh.org.il>

